

Dimarts 25 d'abril

Una selecció d'obres del Museu provinents de conjunts artístics disgregats

Lloc: Pati del Museu Frederic Marès

Ponents: Montse Torras, conservadora del Museu Frederic Marès

Aquesta conferència pretén descabdellar la complexa història d'un conjunt de peces conservades al Museu Frederic Marès. A la seva col·lecció d'escultura el Museu conserva un nombre molt elevat de peces que en origen formaven part d'un conjunt, fonamentalment retaules i conjunts arquitectònics. El Museu té doncs, com a una de les seves tasques prioritàries, documentar l'origen i la història de les peces així com esbrinar on es troben actualment les altres parts del grup, si és que encara es conserven.

La conferència explicarà les vicissituds de vuit capitells medievals de procedència salmantina, un relleu gòtic de Sant Domènec procedent de la vila de Canet lo Roig (Castelló), quatre retaules renaixentistes que representen escenes de la vida de la Mare de Déu de Manuel Álvarez procedents del monestir de la Santa Espina (Castromonte, Valladolid) i de les peces que conserva el museu de l'antic convent de Santa Clara de Barcelona.

Detall del retaule de l'església del monestir de la Santa Espina (Valladolid). Manuel Álvarez, 1570-1577. © Museu Frederic Marès. Guillem F-H.

L'any 2014, el professor Antonio Ledesma, de la Universitat de Salamanca, va publicar un article en el que proposava que vuit capitells del Museu provenien del claustre del monestir de San Juan de Barbalos de la ciutat de Salamanca, del que avui només en queda l'església. Explicarem quins són els elements que han permès arribar a aquesta conclusió.

Els treballs de rehabilitació de l'església de Canet lo Roig van permetre recuperar, l'any 2005, quatre fragments que van confirmar que el relleu de Sant Domènec que conserva el Museu prové del retaule major realitzat al darrer terç del segle XIV. El MNAC conserva deu fragments d'aquest mateix retaule.

Els relleus en alabastre que Manuel Álvarez, considerat un dels mestres més importants de l'escola castellana del segle XVI, va esculpir pel retaule major de l'església del monestir de la Santa Espina es consideren la seva obra mestra i peces destacades del Renaixement espanyol. Aquests quatre relleus es conserven al Museu després que Frederic Marès els adquirís a un antiquari parisenc.

El convent medieval de Santa Clara fou fundat als anys 40 del segle XIII fora de la ciutat de Barcelona, on avui es troba el parc de la Ciutadella. L'any 1716 es posà la primera pedra de la que seria la Ciutadella per defensar la ciutat de Barcelona i l'any 1725 les monges del Convent es van traslladar a unes dependències del Palau Reial Major que els hi cediren. Un cop instal·lades bastiren una nova església a l'interior del Saló del Tinell. El Museu conserva restes arquitectòniques de l'antic convent medieval i dues escultures del segle XVIII, de l'època en que el convent estava ubicat al Palau Reial Major. D'altres peces del convent es troben al Museu d'Història de Barcelona, a l'església de Sant Vicenç de Sarrià i al Monestir de Sant Benet de Montserrat.

BIBLIOGRAFIA

- ESPAÑOL i BERTRAN, F.; YARZA LUACES, J. (dirs.), Catàleg d'escultura i pintura medievals, Barcelona, 1991 (Fons del Museu Frederic Marès/3).
- GARRIGA RIERA, J.; MARTÍN GONZÁLEZ, J.J. (dirs.), Catàleg d'escultura i pintura dels segles XVI, XVII i XVIII, Barcelona, 1996 (Fons del Museu Frederic Marès/3).
- LEDESMA, A., Apogeo Tardorománico en la orden del Hospital: el primitivo claustro de San Juan de Barbalos a:
http://www.romanicodigital.com/documentos_web/documentos/C30-8_Antonio%20Ledesma.pdf
- LLONCH, S., Santa Rosalia de Palerm: Una obra de procedència barcelonina a la col·lecció d'escultura del Museu Frederic Marès, RACBASJ. Butlletí XIX, 2005.
- ZARAGOZÁ CATALÁN, A., El taller de imágenes de piedra del siglo XIV de San Mateo (Castellón). Reconponiendo un mundo de fragmentos, Castellón, Diputación de Castellón, 2015.